

รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 1

The Model of Desirable Characteristics of Secondary Private School Students Under Udonthani Primary Educational Service Area 1

สุจิตตรา บัวขันธ์¹ สุรเชต น้อยฤทธิ์² และฉลองรัฐ อินทรีย์³
Sujittra Buakhan¹, Surachet Noirid² and Chalongrut Intree³

บทคัดย่อ

รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สามารถนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนางานของโรงเรียนทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และ เพื่อนำเสนอรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 นำข้อมูลจากการสำรวจมาสร้างรูปแบบและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยได้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 8 คน ครูผู้สอน 213 คน รวม 221 คน โดยการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

¹ M.Ed. Educational Administration Faculty of Education, Mahasarakham University

² Lecturer Dr., Faculty of Education, Mahasarakham University

³ Lecturer Dr., Faculty of Nursing Location Udon Thani Campus

เลือกแบบเจาะจง ที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม และ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ ประกอบไปด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนพบว่า สภาพปัจจุบันและ ปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน เรียงลำดับเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความมีวินัย รองลงมาได้แก่ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง

2. รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ซึ่งมี 3 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมทุกด้านอยู่ใน ระดับมาก รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และ ประโยชน์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความมีวินัย รองลงมาคือด้านความ ซื่อสัตย์สุจริต และด้านอยู่อย่างพอเพียง

โดยสรุป รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์ ของรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ใน สถานการณ์จริงได้

คำสำคัญ : รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ABSTRACT

This research aimed to revise the Model of Desirable Characteristics of Secondary Private School Students Under Udonthani Primary Educational Service Area 1. The model could be used to develop and achieved the schools' vision, mission, objectives and goals. This research aimed to study the present conditions and problems of The Model of Desirable Characteristics of Secondary Private School Students Under Udonthani Primary Educational Service Area 1, and aimed to revise and present The Model of Desirable Characteristics of Secondary Private School Students Under Udonthani Primary Educational Service Area 1. The data collected from the survey was used to construct the model and to make a student handbook about the Model of Desirable Characteristics. Afterwards, the researcher evaluated suitability of The Model of Desirable Characteristics of Students. The respondents/ samples were composed of 213 persons, eight (8) school administrators and 213 teachers. Purposive selection was used in this study. The instruments used were questionnaires and interview, which were divided into 3 steps. The statistics used in data analysis were frequency count, mean and standard deviation.

The results of the study were as follow:

1. According to the study, it was found out that the present condition and present problems of The Model of Desirable Characteristics of Secondary Private School Students Under Udonthani Primary Educational Service Area 1, were in totally high level. Considering in each aspect, it was found that the present condition of The Model of Desirable Characteristics of Secondary Private School Students were in high level in all aspects in order from high to low; Self Discipline Honesty and Integrity and the Observance of Principles of Sufficiency Economy Philosophy in One's Way of Life.

2. The Model of Desirable Characteristics of Secondary Private School Students Under Udonthani Primary Educational Service Area 1, had

three main elements, 15 sub-elements. The result showed that every element was in high level. The model was suitable, achievable, and useful, totally in high level Every aspect was in high level considering the averages from high to low; Self Discipline Honesty and Integrity and the Observance of Principles of Sufficiency Economy Philosophy in One's Way of Life.

In conclusion, the model of desirable characteristics had resulted in evaluating of suitability, achievability, and usefulness of the present model. Therefore, The Model of Desirable Characteristics of Secondary Private School Students under Udonthani Primary Educational Service Area 1, had been developed into a model which was suitable and was applicable in the real condition.

Keywords : The Model of Desirable Characteristics, Desirable Characteristics of Students

บทนำ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555 – 2559 (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554 : 7-9) โดยใช้แนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดหลักความพอเพียง ที่เกิดจากการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และใช้หลักความพอประมาณ ให้เกิดการสมดุลระหว่าง มิติทางด้านวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ เป็นการสร้างเสริมศีลธรรมและ

สำนึกในคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วยความเพียรเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี ให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชนสังคม และประเทศชาติ ในปัจจุบันสภาพพจน์โดยรวมของเด็กและเยาวชนไทย ยังขาดคุณธรรม จริยธรรม เป็นพื้นฐานทำให้จิตใจของเด็กอ่อนแอ มีการแข่งขันมากเกินไป ไม่รู้จักแพ้ ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดความอดทน ซึ่งจุดอันตรายของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน จะอยู่ในช่วงมัธยมต้น โดยช่วง ม. 2 – ม. 3 เป็นช่วงที่ถือเป็นวิกฤต หากเด็กสามารถ

ผ่านพ้นช่วงนี้ไปได้ก็จะสามารถปรับตัว และมีทักษะชีวิตที่ดี สามารถตัดสินใจทำสิ่งที่ถูกต้อง เป็นเหตุ เป็นผล ได้ดีขึ้น (งานวิจัยของสถาบันรามจิตติ. 2554) จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน โรงเรียนเอกชนก็มีส่วนได้รับผลกระทบเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นด้าน สื่อสาร - เทคโนโลยี บริโภคนิยม วัตถุนิยม ปัจเจกนิยม การเบียดเบียนต่อ แก่นแท้ของความเป็นจริง ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่จะหล่อหลอมได้ในตัวเด็กและเยาวชนนั้น คือการเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่หลักสูตรแกนกลางได้กำหนดไว้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะนั่นถือเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่เด็กและเยาวชน ควรได้รับการพัฒนาและหล่อหลอมให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ 1.รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งพัฒนาในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย 8. มีจิตสาธารณะ แต่งานวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะให้ได้รูปแบบคุณ ลักษณะ

อันพึงประสงค์ เพียง 3 ด้าน คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย และด้านอยู่อย่างพอเพียง ซึ่งได้มาจากการศึกษา ค้นคว้าและสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เรียน ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อให้เด็กและเยาวชน จะได้เติบโตขึ้นอย่างรู้เท่าทันและเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในสังคมต่อไป

ดังนั้นจากการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและหลักการเพื่อหาแนว ทางให้ได้รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การวิจัยครั้งนี้ จึงได้ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และระบบป้องกันของนักบุญยอห์น บอสโก มาเป็นแนวทาง ซึ่งทฤษฎีและแนวคิดทั้ง 2 มีความสอดคล้องกัน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์หลักการและจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการประมวลผลของการศึกษาในระดับต่างๆ โดยยึดหลัก คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบัน และปัญหาของรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

2. ทำให้ได้รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับนำไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของครูในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

4. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ สามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

5. เป็นประโยชน์ในการวิจัย และการพัฒนารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สำหรับครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดให้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นครูในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ประกอบด้วย ผู้บริหาร 8 คน ครูผู้สอน 213 คน รวม 221 คน

ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 45 - 46) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการตามสัดส่วนของแต่ละกลุ่มประชากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหา รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุทรธานี เขต 1

2. แบบสัมภาษณ์ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ (Best Practice) ในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

3. แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ที่จะได้รับจากรูปแบบ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยคำแนะนำจากอาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้ว จัดลำดับความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ตอนที่ 2 ของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีข้อมูลประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดำเนินการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นราย

3. วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 3 แบบสอบถามชนิดปลายเปิดความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสภาพปัจจุบันและปัญหาของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุทรธานี เขต 1

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ มาตรวจสอบ สภาพปัจจุบัน ปัญหา ที่พบ

ในการดำเนินงาน ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แล้วจัดลำดับความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบต่อไป

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมิน ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ
(Percentage)

1.2 คะแนนเฉลี่ย
(Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC) โดยใช้สูตรของ โรวินเนลลีและแฮมเบลตัน

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

1. กลุ่มตัวอย่าง 221 คน สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.49 มีอายุ 30 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.30 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.50

2. สภาพปัจจุบันของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน เรียงลำดับเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาได้แก่ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 3.88$) ด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.83$)

3. สภาพปัญหาของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพที่คาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เรียงลำดับเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาได้แก่ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.33$) ด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 4.33$)

4. ผลสรุปการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน สรุปผลการสนทนาได้ดังนี้ จากการที่ได้สนทนากลุ่ม และทำความเข้าใจในองค์ประกอบย่อยด้านที่ 1 ด้านที่ 2 ด้านที่ 3 ทุกข้อมี

ความเหมาะสมเป็นกระบวนการในการปฏิบัติและได้รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ที่มีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบย่อย ที่นำไปใช้ได้

5. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 พบว่า รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) และแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.50$) และด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 4.48$)

อภิปรายผล

การวิจัยรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สามารถ
อภิปรายผลได้ว่า

1. ผลการศึกษาสภาพ
ปัจจุบัน และปัญหาของรูปแบบ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและ
ปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้าน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า สภาพ
ปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สุจริต
โดยรวมปัญหาอยู่ในระดับมาซึ่ง
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองพูล ภู
ลิม (2553 : 117 - 119) ได้ศึกษา
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
พื้นฐาน พ.ศ. 2551 กรณีศึกษา
โรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1
โดยใช้กระบวนการวิจัยคุณภาพของเดม
มิ่งและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วน
ร่วม พบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรม
จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประ
สงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.
2551 เพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยมีค่า

เฉลี่ยจากครู 4.49 ผู้ปกครอง 4.48
และนักเรียน 4.49 ซึ่งสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ สมาน พบวันดี (2552
: 112 - 115) ได้ศึกษารายงานการ
ดำเนินโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนอง
สนมดอนดี อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหา
สารคาม เขต 2 ผลการศึกษา
พบว่า กระบวนการพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยเน้นให้ผู้ที่
เกี่ยวข้องเข้ามาส่วนร่วม ประกอบด้วย
4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน ใน
วงรอบที่ 1 ได้ดำเนินการประชุมเชิง
ปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน
ของโรงเรียน ปรับปรุงคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียน และกำหนดกล
ยุทธ์ การพัฒนาส่วนในวงรอบที่ 2 ได้
ปรับปรุงเพิ่มความเข้มของการดำเนิน
งานพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์
การติดตาม ประเมินผลในแต่ละกิจกรรม
และทุกขั้นตอน 2) ขั้นการปฏิบัติตาม
แผนในวงรอบที่ 1 ได้ดำเนินการตามแผน
โดยใช้กลยุทธ์ 12 กิจกรรม ตลอดภาค
การเรียนที่ 1 วงรอบที่ 2 ยังคงใช้กล
ยุทธ์ 12 กิจกรรม พัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนตลอดภาคการ
เรียนที่ 2 โดยเพิ่มความเข้มของการ
พัฒนาการติดตาม ประเมินผลในแต่ละ
กิจกรรมส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนดขึ้น ในตัวนักเรียนอยู่ในระดับสูงมากขึ้น เป็นผลให้เกิดการพัฒนาให้นักเรียนแบบองค์รวม ทั้งด้านสติปัญญา และคุณธรรมอันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงสงบสุขในสังคมโดยรวมต่อไป

จากผลการวิจัยด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า มี 3 ด้าน 15 ตัวบ่งชี้ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีจำนวน 6 ตัวบ่งชี้ 1. ให้ข้อมูลกล่าววาจา/การพูดที่ถูกต้อง และเป็นจริง 2. ปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตโดยคำนึงถึงความถูกต้องละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด 3. ปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญา 4. ไม่ถือเอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง 5. ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ 6. ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง ด้านความมีวินัย มีจำนวน 4 ตัวบ่งชี้ 1) ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น 2) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน 3) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียน 4) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม ด้านอยู่อย่างพอเพียง มีจำนวน 5 ตัวบ่งชี้ 1) ใช้ทรัพยากรของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและรักษาดูแลอย่างดี

รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสมไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน 2) รู้จักให้อภัยผู้อื่นเสมอเมื่อผู้อื่นกระทำผิด 3) สามารถปรับตัวตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป 4) มีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของตนเองในแต่ละวัน 5) รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมยอมรับและปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พงษ์ศักดิ์เกียรติการคำ (2553 : 5 - 6) ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 - 6 โรงเรียนบ้านวังจระเข้ เล่มนี้ เป็นการศึกษา ค้นคว้าและ สร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับนักเรียนโรงเรียนบ้านวังจระเข้ โดยทำการศึกษาในภาพรวมของนักเรียนโรงเรียนบ้านวังจระเข้ ตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร หลังการทราบข้อมูลพื้นฐาน จึงดำเนินการสร้างเครื่องมือขึ้นมาพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สูงขึ้น การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านวังจรเข้ ตำบลหลักสาม อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้กระบวนการกลุ่มกับการเรียนการสอนของครูประจำชั้น และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้กระบวนการกลุ่มกับการเรียนการสอนของครูประจำชั้น ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระหว่างค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้กระบวนการกลุ่มกับการเรียนการสอนของครูประจำชั้น

2. ผลการนำเสนอรูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย ผลการวิจัยพบว่าด้านความซื่อสัตย์สุจริตด้านที่ 1 มีองค์ประกอบย่อย 6 องค์ประกอบย่อย สรุปด้านที่ 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ใน

ระดับมาก สรุปองค์ประกอบย่อยด้านที่ 1 ดังนี้ 1) ให้ข้อมูล กล่าววาจา/การพูด ที่ถูกต้อง และเป็นจริง อยู่ในระดับมาก 2) ปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตโดยคำนึงถึงความถูกต้องละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด อยู่ในระดับมาก 3) ปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญาอยู่ในระดับมาก 4) ไม่ถือเอาสิ่งของ ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองอยู่ในระดับมาก 5) ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับมาก 6) ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้องอยู่ในระดับมาก ด้านความมีวินัยด้านที่ 2 มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบย่อย สรุปด้านที่ 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก สรุปองค์ประกอบย่อยด้านที่ 2 ดังนี้ 1) ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นอยู่ในระดับมาก 2) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงานอยู่ในระดับมาก 3) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก 4) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านที่ 3 มีองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบย่อย สรุปด้านที่ 1 โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก สรุปองค์ประกอบย่อยด้านที่ 2 ดังนี้ 1) ใช้ทรัพยากรของตนเองและ

ส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและรักษา
ดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่าง
เหมาะสมไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้
ผู้อื่นเดือดร้อนอยู่ในระดับมาก 2) รู้จัก
ให้อภัยผู้อื่นเสมอเมื่อผู้อื่นกระทำผิดอยู่ใน
ระดับมาก 3) สามารถปรับตัวตาม
สภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง
ไป 4) มีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย
ของตนเองในแต่ละวัน อยู่ในระดับมาก
5) รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม
และสภาพแวดล้อมยอมรับและปรับตัวอยู่
ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับ
มาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ
ปรียาภรณ์ เชียงเครือ (2552 : 82-
85) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงาน
เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัด
นครราชสีมา โดยกิจกรรม 5 กิจกรรม
คือ กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม
ประจำสัปดาห์ กิจกรรมการประกวด
กิจกรรมพี่ดูแลน้อง กิจกรรมห้องเรียนนำ
อยู่ และกิจกรรมเขาค่ายคุณธรรม ทำให้
มีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมที่พึง
ประสงค์รวม 3 ด้าน คือ 1) ความ
ซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนปรับเปลี่ยนนิสัย
พฤติกรรมให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ต่อ
ตนเองมากขึ้น ยอมรับผิดเมื่อทำผิด พุด
แต่ความจริงไม่ลอกการบ้านเพื่อน ไม่
ทุจริตในการสอบ ปฏิบัติตามข้อตกลง
ต่าง ๆ 2) ด้านความมีวินัยในตนเอง

พบว่า ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ
ข้อบังคับของโรงเรียน แต่งกายถูก
ระเบียบ รักษาความสะอาดของ
ห้องเรียนและโรงเรียน เข้าแถวเป็น
ระเบียบ พุดจาสุภาพ 3) ด้านความ
รับผิดชอบ พบว่า นักเรียนตั้งใจศึกษา
เล่าเรียน ประพฤติตนเป็นคนดี มีความ
รักความสามัคคี ปฏิบัติตามหน้าที่ที่
ได้รับมอบหมาย เคารพเชื่อฟังครู
ประกอบกับ อติศักดิ์ ศรีสมบัติ (2552
: 91-101) ก็ได้ศึกษาการพัฒนาการ
ดำเนินงานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนโรงเรียนบ้านสูงยาง อำเภอเมือง
สรวง จังหวัดร้อยเอ็ด กลยุทธ์การ
พัฒนาได้แก่กลยุทธ์การสร้างการมีส่วน
ร่วมกลยุทธ์การสร้างกระบวนการเรียนรู้
พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานคุณ
ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในด้าน
วินัยในตนเองและกับผู้อื่นทักษะการ
ทำงานร่วมกับผู้อื่นและรักการอ่านโดยใช้
กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วม พบว่า
การดำเนินงานพัฒนาคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสูงยาง
มีความเหมาะสมมากที่สุดอยู่ระดับดีมาก
นักเรียนมีพฤติกรรมด้านคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับดีด้านความรู้
ความเข้าใจโดยใช้กลยุทธ์การประชุม
ปฏิบัติการพบว่าผลการประเมินความรู้
ความเข้าใจหลังประชุมปฏิบัติการการ
เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณา

การและการสอนแบบโครงงานของผู้ร่วม
ศึกษาค้นคว้ามีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อน
ประชุมปฏิบัติการแสดงว่าบุคลากรมี
ความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นหลัง
ประชุมปฏิบัติการการเปรียบเทียบคุณ
ลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระหว่าง
หลังกับก่อนการพัฒนาพบว่าพฤติกรรม
การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ย
หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อำไพ
พรหมสุทธิรักษ์ (2552 : 125 -128) ได้
ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ จากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2
ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนา
คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการให้
เหตุผลเชิงจริยธรรม ในเรื่อง เป็นคนดี
มีวิหาคความรู้ เชิดชูความเป็นไทย
ภาคภูมิใจในท้องถิ่น ดำรงชีวิตอย่างมี
ความสุข ของนักเรียนหลังสอนสูงกว่า
ก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจใน
วิธีการเรียนรู้ ตามแผนการจัดการเรียนรู้
ที่จัดขึ้น สอดคล้องกับผล การวิจัยของ
Gorzycki (2003 : 776 – A) ได้
ศึกษาความคล้ายคลึงกันระหว่างรูปแบบ

การพัฒนาสติปัญญาและการพัฒนาทาง
จริยธรรมของ Piagetและกลุ่มตัวอย่าง
เป็นครู 39คนจากโรงเรียนมัธยมคริสต์
23 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลคือแบบสำรวจผลการ
สำรวจ พบว่าครูจำนวนร้อยละ 74 ให้
ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรม
รูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำ
ผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 โรงเรียนควรสนับสนุน
ให้โรงเรียนนำรูปแบบคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของผู้เรียน
 - 1.2 โรงเรียนควรศึกษาคู่มือ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะ
องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ เพื่อนำไปใช้ให้
เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียน
 - 1.3 โรงเรียนควรสร้าง
ความรู้ความเข้าใจให้กับครูผู้สอนเพื่อให้
ตระหนักว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์มี
ความสำคัญควบคู่กับการพัฒนาด้าน

ควา ม รู้ ข อ ง ผู้ เ รี ย น
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้ง
ต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อ
พัฒนาการนำผลการใช้รูปแบบ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ไปใช้วางแผนระดับโครงการ หรือระดับ
กิจกรรมของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเห็น
ความสำคัญของคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ของนักเรียนที่สังคมต้องการ

2.2 ควรทำการวิจัยเชิง
เปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างของ
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ระหว่างนักเรียนโรงเรียนเอกชนกับ
นักเรียนในสังกัดอื่นว่ามีความแตกต่างกัน
หรือไม่

2.3 ควรมีการศึกษา
เกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ของ
นักเรียนในทุกๆระดับ เพื่อหาความ
แตกต่างของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- งานวิจัยของสถาบันรามจิตติ. (2554). กรุงเทพฯ : สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม
สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม [ร่วมกับ] สถาบันรามจิตติ.
- ทองพล ภูสิม. (2553). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8
ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กรณีศึกษา
โรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
2553.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาภรณ์ เขียงเครือ. (2555). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึง
ประสงค์ ของนักเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์ศักดิ์ เกียรติการคำ. (2553). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนและคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านวังจระเข้ ตำบลหลักสาม อำเภอบ้าน
แพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สมาน พบวันดี. (2552). การดำเนินโครงการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนอง สนมดอนดี อำเภอยักษ์ภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้วย 12 กิจกรรม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2454). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555 - 2559. กรุงเทพฯ.
- อดิศักดิ์ ศรีสมบัติ. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านสูงยาง อำเภอมืองสว่าง จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อำไพ พรหมสุทธิรักษ์. (2552). การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.